לא שנו אלא בקדשי הגבול אבל ביוחסין לא ורבי יוחנן אמר אפילו ביוחסין ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן מלקין על החזקות, סוקלין ושורפין על החזקות, ואין שורפין תרומה על החזקות מלקין על החזקות כרב יהודה דאמר רב יהודה הוחזקה נדה בשכינותיה בעלה לוקה עליה משום נדה סוקלין ושורפין על החזקות כדרבה בר רב הונא דאמר רבה בר רב הונא איש ואשה תינוק ותינוקת שהגדילו בתוך הבית נסקלין זה על זה ונשרפין זה על זה, א"ר שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא מעשה באשה שבאת לירושלים ותינוק מורכב לה על כתיפה והגדילתו ובא עליה והביאום לבית דין וסקלום, לא מפני שבנה ודאי אלא מפני שכרוך אחריה ואין שורפין תרומה על החזקות, דאמר ר' שמעון בן לקיש שורפין על החזקות ור' יוחנן אומר אין שורפין ואזדו לטעמייהו דתנן תינוק שנמצא בצד העיסה ובצק בידו ר"מ מטהר וחכמים מטמאין מפני שדרכו של תינוק לטפח והוינן בה מאי טעמיה דר"מ קסבר רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין, ועיסה בחזקת טהרה עומדת וסמוך מיעוטא לחזקה איתרע ליה רובא, ורבנן: מיעוטא כמאן דליתא דמי-רובא וחזקה (א) רובא עדיף אר"ל משום רבי אושעיא זו היא ששורפין עליה את התרומה ר' יוחנן אמר אין זו חזקה ששורפין עליה תרומה, אלא איזו חזקה לרבי יוחנן ששורפין עליה את התרומה? כדתנן עיסה בתוך הבית ושרצים וצפרדעים מטפלין שם ונמצאו חתיכות בעיסה אם רוב שרצים טמאה אם רוב צפרדעים טהורה תניא כותיה דרבי יוחנן שני דברים אין בהם דעת לישאל ועשאום חכמים כמה שיש בהם דעת לישאל התינוק ועוד אחרת תינוק הא דאמרן ועוד אחרת מאי היא? עיסה בתוך הבית ותרנגולים ומשקים טמאים שם ונמצאו נקורים

לא שנו. דסמכינן אכרוכין אלא לקדשי הגבול אם כהן הוא אוכלים בקדשי הגבול משהביא ראיה על אשה זו שהיא כשירה לכהונה סומכין על הבנים הכרוכין אחריה לומר בניה הן ואינן חללין : **אבל ליוחסין.** אם יש בהן בנות אינן נישאות לכהנים עד שיביאו ראיה שהן בנותיה של זו : **ור' יוחנן אמר אפילו ליוחסין.** סמכינן אחזקה שהן כרוכין אחריה : **ואזדא רבי יוחנן לטעמיה.** דאמר סמכינן אחזקה שהוחזקו ליכרך אגלה בחזקת שהיא אמו אפילו לענין דיני נפשות ליסקל ולישרף זה על זה כדלקמן וכ"ש ליוחסין להכשר כהונה : **מלקין על החזקות.** על דבר שאנו מחזיקים כן ואפילו אין עדות בדבר : **שורפים וסוקלין כו'.** כדמפרש להו ואזיל : **ואין שורפין תרומה על החזקות.** דבר שהוא טמא מתוך חזקה ולא מתוך שהוא ראיה ונגע בתרומה כגון תינוק שהוא סתמא מוחזק טמא שמחפש באשפה שיש שם נבילות ושרצים ונגע בתרומה אין שורפין אלא תולין כדמפרש טעמא כדאמרינן העמד עיסה על חזקת טהרה ואלו הוא ממיעוט תינוקות (הוא) שלא טיפח : **הוחזקה נדה בשכינותיה.** שראו שכינותיה שהיא היום היתה מלובשת בגדי נדותה : **איש ואשה תינוק ותינוקת שהגדילו בתוך הבית.** בחזקת שהיא אמו ואלו בניהם ואין אנו מכירין בהם בעדות גמור : **נסקלין זה על זה.** אם בא הבן על האשה נסקל הבן עליה משום בא על אמו והיא עליו : **ונשרפין זה על זה.** אם בא האיש על הבת, דבתו בשריפה : **ותינוק מורכב על כתיפה והגדילתו.** בחזקת בנה : **ובצק בידו.** בידוע שנטל מן העיסה : **לטפח.** בשרצים ונבלות שבאשפה : **סמוך מיעוטא.** דאין מטפחים לחזקה דעיסה ואיתרע רובא דמטפחין, דלר' מאיר לא בטיל מיעוטא לגמרי דחשיב ליה (נדה דף נב.) דחייש למיעוטא הילכך במקומו עומד וכי משכח מידי לאיצטרופי בהדיה, מצטרף : **מיעוטא כמאן דליתיה דמי.** דבטיל ליה לגבי רובא ורבנן לטעמייהו דלא חיישי למיעוט (שם) : **זו היא ששורפין עליה את התרומה.** (ב) חזקה ששורפין עליה את התרומה חזקת תינוקות שמוחזקין לטפח שורפין עליה תרומה דהאי 'מטמאין' דקאמרי רבנן לשרוף קאמרי : **אין זו חזקה ששורפין כו'.** וכי אמרי רבנן, לתלות קאמרי : **שרצים.** צב הדומה לצפרדע, הצב טמא, והצפרדע טהור : **מטפלים שם.** עושים כפולין כפולין חתיכות חתיכות : **ונמצאו חתיכות בעיסה.** ואין ידוע אם של שרצים או של צפרדעים : **אם רוב שרצים.** אם הבית מוחזקת להיות שרצים מצויים שם יותר מצפרדעים טמאה אף לישרף דחזקה ורובא דליתיה קמן הוא אבל הכא דתינוק רובא דליתיה קמן הוא : **כותיה דר' יוחנן.** דאמר 'מטמאין' דרבנן לתלות : **כמי שיש דעת לישאל.** וקי"ל (נדה דף ב:) ברה"י ספיקו טמא דבדבר שאין בו דעת לישאל קי"ל (שם) דאפילו ברה"י ספיקו טהור : נקורים

לא שנו אלא בקדשי הגבול. לפי' רש"י הא דאמרינן דמהני כרוכין היינו דוקא לתרומה שאם הוא כהן והביא ראיה על האשה אין צריך להביא ראיה על הבנים להאכילן בתרומה וקשה דמשמע דמכל מקום צריך שיהו כרוכין להאכילן בתרומה ובפרק האשה שנתארמלה (כתובות דף כה:) אמרינן האומר בני זה וכהן הוא נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה (ג) אלמא לא בעינן שיהו כרוכין אחריה ויש לומר דרב תנא הוא ופליג ורבינו תם פירש דרב סבר כמאן דאמר (שם כד:) אין מעלין מתרומה ליוחסין ולכך נאמן להאכילו תרומה כיון דבידו הוא ומתני' דהכא סברה כמאן דאמר (שם) מעלין מתרומה ליוחסין והכא הכי פירושו לא שנו אלא בקדשי הגבול פירוש בכל דבר קדושה כגון לתרומה ולנשיאת כפים ולהשיאו אשה אבל ליוחסין לא כלומר לסקול על ידו דקאמר זה הבן וזו אמו והבן בא עליה לא מהימן והיינו דקאמר ואזדא רבי יוחנן לטעמיה דאמר סוקלין ושורפים על החזקות ולפירוש הקונטרס אבל ליוחסין כגון להיות משמש בנו על גבי המזבח לא מהימן צריך לומר דהכי מייתי ראיה סוקלין ושורפין על החזקות וכל שכן דנאמן ליוחסין* : **שדרכו** של תינוק לטפח. פירש בקונטרס לטפח באשפה וא"ת כיון שהתינוק אינו ודאי טמא אם כן אמאי נקט תינוק שנמצא בצד העיסה ליגקוט שנגע בעיסה ועוד קשה דאמרינן בתוספתא (דטהרות פ"ג ע"ש) מפני מה אמרו שהתינוק טמא משום דנשים נדות מגפפות ומנשקות אותו והכא מפרש משום דמטפחין באשפה לכך פירש ר"ת שהתינוק ודאי טמא כדמפרש בתוספתא ולכך נקט שנמצא בצד העיסה ובצק בידו דהשתא ספק הוא אם נטלה מן העיסה וטימא את העיסה או שמא אדם טהור נכנס לשם ונטל את העיסה ונתן לתינוק ובהא פליגי ר' מאיר ורבנן דר' מאיר מטהר דתלינן באדם טהור וחכמים מטמאין מפני שדרכו של תינוק לטפח פי' בעיסה ויש לנו לומר שנטלה ובכי האי גוונא פליגי בתוספתא גבי תינוק שנמצא בצד הקבר ושושנים בידו ואינו יודע אם התינוק נטלן או אדם טהור נתנן לו ר' מאיר מטהר וחכמים מטמאין: **סמוך** מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא. פירוש והוי רוב כמאן דליתיה וקשה דבריש פרק בתרא דיבמות (דף קיט.) אמרינן גבי האשה שהלך בעלה למדינת הים וצרתה עמו ושמעה האשה שמת בעלה ר' מאיר אומר לא תנשא ולא תתיבמת לפי דרוב נשים מתעברות ויולדות ואיכא למימר שהצרה שהלכה עמו ילדה והויא האשה שנשארה פטורה מן היבום ומיעוט מפילות ילדיהן וקאמר ר"מ דאמרינן סמוך מיעוטא לחזקה שהרי היתה בחזקת זקוקה ליבום כשהלך בעלה למדינת הים ולא היה לו בנים והוה ליה פלגא ופלגא כלומר דמיעוטא וחזקה חשובין כנגד אותן רוב דנשים מתעברות ויולדות והוה פלגא ופלגא ולא תנשא ולא תתייבם וכמו כן אית לן למימר הכא וכי תימא דאין הכי נמי והא דמטהר רבי מאיר היינו משום דתינוק אין בו דעת לישאל וכל ספק שאין בו דעת לישאל אף ברשות היחיד ספיקו טהור דהא בהדיא אמרינן בסמוך בשמעתין דעשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישאל וי"ל שאין זה רוב חשוב אלא רוב גרוע לכך מרעי ליה מיעוטא וחזקה ותדע שאין חשוב מדאמרינן בסמוך עשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישאל ולכך מטמאין את העיסה ואי הוה רוב חשוב אפילו אין בו דעת לישאל הוה לן לטמויי וע"כ צריך לומר כן דאם לא כן קשה אליבא דרבנן דהא רבנן קאמרי התם גבי הלך בעלה למדינת הים ושמעה שמת תנשא דקסברי דמיעוטא כמאן דליתיה דמי ורובא וחזקה רובא עדיף ואם כן אמאי קאמר הכא רבי יוחנן אליבא דרבנן אין זו חזקה ששורפין עליה תרומה אלא שמע מינה שאין זה רוב חשוב ולפיכך התם דרוב חשוב תנשא (ולפי זה ניחא מה שמקשים העולם דקשה להו גבי שני דברים אין בו דעת לישאל ועשאוהו כמי שיש בו דעת לישאל וקא חשיב דתינוק ומקשין מאי אוריה שיש בו דעת לישאל תיפוק ליה משום דסבירא להו לרבנן במיעוטא כמאן דליתיה ורובא וחזקה רובא עדיף וא"כ אפילו אין בו דעת לישאל טמאה דהא אין זה ספק טומאה אלא ודאי טומאה ש"מ שאין זה רוב חשוב ואי לאו דעשאוהו חכמים כמי שיש בו דעת לישאל לא היו מטמאים):

עין משפט נר מצוה

צח א מיי' פ"כ מהלכות א"ב הלכה ז טור אה"ע סימן, ג :

צט ב מיי' פ"א מהל' איסורי ביאה הל' כ טוא"ע סי' ג ועוש"ע סימן יט סעי' א :

ק ג מיי' שם הל' כב סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קפה סעיף ג :

קא ד מיי' שם הל' כ :

קב ה מיי' פט"ז מהל' שאר אבות הטומאות הלכה ג :

קג ו מיי' שם הל' ה :

קד ז מיי' שם הל' ד :

[וע' היטב תוס' כתובות כה: ד"ה נאמן]

תוס' ר"י הזקן

בקדשי הגבול. אבל אם יש שם בנות אינן נישאות לכהונה עד שיביאו ראיה שהן בנותיהן של זו : ואפילו ליוחסין סמכי' אחזקה דהואיל וכרוכים אחריה בחזקת אמן הן אפילו לענין דיני נפשות כדמפרש ואודא ר' יוחנן לטעמיה :

מסורת הש"ס

כתובות עב.

עסכות פ"ג מ"ח נדה יח: חולין פו.

חולין פו. יבמות קיט: נדה יח:

[נ"ל ברתניא]

הגהות הב"ח

(א) גמ' רובא עדיף. נ"ב עיין כ"ב דף צג ע"ש: (ב) רש"י ד"ה זו היא וכו' התרומה זו היא חזקה: (ג) תוס' ד"ה לא וכו' להשיאו אשה דברי רבי אלמא לא:

גליון